

**WEWNĄTRZSZKOLNY
PROGRAM
DORADZTWA
ZAWODOWEGO**

**GIMNAZJUM
IM. SZARYCH SZEREGÓW
W LIDZBARKU**

WSTĘP

Szkoła jest miejscem, gdzie uczniowie przygotowują się do pełnienia przyszłych ról społeczno zawodowych. Nabywają przygotowanie teoretyczne, a przez wykonywanie powierzonych konkretnych zadań, mają możliwość wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce. Rozwijają różne umiejętności kluczowe, które są niezbędne do ich samorealizacji w dorosłym życiu, aktywności społecznej i uzyskania szans na rynku pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Okres nauki w Gimnazjum to czas, kiedy uczniowie muszą dokonać pierwszych, ważnych wyborów życiowych – wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej. Doświadczenia wyniesione z pracy z młodzieżą wskazują, że decyzje te nie zawsze są racjonalne i trafne. Można tu wspomnieć o wpływie mody na wybory dotyczące szkoły lub zawodu. Dość często młodzież podejmuje decyzje pod wpływem sugestii kolegów i koleżanek. Zdarzają się czasem „grupowe decyzje” przy wyborze szkoły ponadgimnazjalnej. Ma to związek z pewną niedojrzałością młodego pokolenia w formułowaniu celów. Młodzież kieruje się bardziej satysfakcją z bycia w grupie niż własnymi predyspozycjami. Również inne czynniki społeczne warunkują podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych: tradycje rodzinne /nie zawsze zgodne z możliwościami i predyspozycjami ucznia/, brak materialnego zaplecza bądź zainteresowania rodziny dalszą edukacją dziecka przy niewystarczającej wiedzy na temat możliwych form pomocy czy wsparcia - często oznacza rezygnację z własnych wyborów.

Dlatego też, bardzo ważnym jest poznawanie własnych predyspozycji;/ temperamentu, zdolności, zainteresowań, wartości, umiejętności pracy w grupie, inteligencji – cech składających się na tak zwaną osobowość zawodową. Edukacja w tym zakresie powinna odbywać się w sposób uporządkowany i zaplanowany.

Polska włączyła się do krajów Unii Europejskiej. Młode pokolenie ma więc największe szanse i możliwości aby wykorzystać rynki pracy w Europie. Europejscy ministrowie edukacji wyznaczyli sobie wspólne cele:

- system edukacji w Europie będzie na tyle porównywalny, że umożliwi obywatelom swobodną mobilność i korzystanie z różnorodnych ofert kształcenia
- kwalifikacje, wiedza i umiejętności zdobyte w każdym kraju Unii Europejskiej będą uznawane w całej UE w pracy zawodowej i dalszym kształceniu

- wszyscy Europejczycy niezależnie od wieku będą mieli możliwość uczenia się przez całe życie ¹.

To bardzo śmiałe założenia a ich realizacja umożliwi szeroki rozwój zawodowy również polskiej młodzieży. Dlatego też, bardzo ważnym jest jak najlepsze przygotowanie uczniów do podejmowania konstruktywnych, trafnych i samodzielnych decyzji, aby zminimalizować koszty psychiczne ale i społeczne wynikające z niewłaściwych wyborów.

Konstruując system doradztwa zawodowego w naszej szkole, dołożymy wszelkich starań by prowadzony był w sposób profesjonalny i przyniósł wymierne korzyści nie tylko młodym ludziom opuszczającym mury naszego Gimnazjum, ale w dalszej perspektywie także rynkowi pracy.

PODSTAWA PRAWNA

- Memorandum o kształceniu ustawicznym Komisji Europejskiej z marca 2000 roku, założenie nr 5
- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty /Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 z późn. zm./ art. 1 pkt 13, 13a, 14
- Rozporządzenie ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 roku w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół /Dz.U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624 z późn. zm./§ 2
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli /Dz.U. z dnia 2009 r. Nr 50, poz. 400/, § 22
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 roku w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach /Dz.U. z 2010 r. Nr 228, poz 1487/, § 16, 31
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 roku w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach /Dz.U. z 2010 r. Nr 228 poz. 1487/, § 6, 16, 31

---

¹ „Edukacja w Europie: różne systemy kształcenia i szkolenia – wspólne cele dla edukacji do roku 2013”. Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS

Zadania zespołu realizującego Program Wewnętrzny Doradztwa Zawodowego:

- Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.
- Prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.
- Współpraca ze wszystkimi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego.

Cele Wewnętrzny Programu Doradztwa Zawodowego:

- Przygotowanie uczniów do umiejętnego planowania swojej kariery zawodowej.
- Wykształcenie umiejętności określania przez uczniów swoich mocnych i słabych stron, zainteresowań, preferencji zawodowych i wykorzystaniu ich przy planowaniu swojej ścieżki zawodowej.
- Przygotowanie uczniów do racjonalnego korzystania z oferty rynku pracy.
- Wykształcenie nawyku radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w przypadku niepowodzeń, szukania rozwiązań w sytuacjach kryzysowych.

Oczekiwane efekty prowadzonych oddziaływań wychowawczych w ramach Wewnętrzny Programu Doradztwa Zawodowego:

- Świadome, adekwatne do aktualnych realiów planowanie przez uczniów ścieżki edukacyjno - zawodowej.
- Swobodne korzystanie przez uczniów z oferty proponowanej na rynku pracy – poznanie rynku lokalnego.
- Aktywne uczestnictwo rodziców w planowaniu przez ich dzieci kariery edukacyjno - zawodowej.
- Dopasowanie oczekiwań zawodowych uczniów i ich rodziców do potrzeb rynku pracy.
- Aktywna współpraca między szkołami, instytucjami, zakładami pracy w realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego.
- Umiejętność perspektywicznego przewidywania rozwoju wybranej przez ucznia ścieżki edukacyjno – zawodowej.

**Program Wewnętrznszkolnego Doradztwa Zawodowego oparty
został na diagnozie potrzeb i oczekiwań uczniów wobec informacji
edukacyjno – zawodowych. Podstawą diagnozy była:**

- Obserwacja i analiza dotychczasowych działań szkoły w zakresie realizacji zadań z obszaru poradnictwa zawodowego i zapotrzebowania uczniów.
- Analiza dokumentacji szkoły.
- Rozmowy z wychowawcami klas oraz nauczycielami na temat zakresu upowszechniania tematyki związanej z poradnictwem zawodowym w ramach prowadzonych przez nich zajęć oraz zainteresowania uczniów tą tematyką
- Informacje zebrane od przedstawicieli środowiska lokalnego, w tym rodziców, koordynatorów i wykonawców realizowanych w szkole projektów z zakresu doradztwa, współpracy z KOWEZiU oraz na podstawie analizy sytuacji na lokalnym rynku pracy.

**Powołano Zespół do spraw realizacji Programu
Wewnętrznszkolnego Doradztwa Zawodowego w składzie:**

Jolanta Szczepaniak – koordynator

**Regina Trandziuk – pomoc psychologiczno – pedagogiczna
członkowie zespołu:**

Lidia Ostrowska

Joanna Sadowska

Lucyna Dzimira

Małgorzata Raczyńska

**Jednocześnie zobowiązuje się wszystkich nauczycieli a w
szczególności wychowawców klas
do systematycznej realizacji zadań edukacyjno – doradczych
wynikających z programu.**

Plan działań w ramach Wewnętrzzkolnego Programu Doradztwa Zawodowego

Obszar I . Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.

Opis działania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji	Uwagi
1. Opracowanie narzędzi diagnozujących zapotrzebowanie uczniów na informacje edukacyjno – zawodowe.	Opracowanie kwestionariuszy ankiet skierowanych do uczniów i rodziców dotyczących rozpoznawania potrzeb doradczych w szkole.	J. Szczepaniak R. Trandziuk	Wrzesień - Październik	
Przeprowadzenie diagnozy zapotrzebowania uczniów na informację edukacyjno – zawodowe w oparciu o opracowane narzędzia.	Diagnoza potrzeb doradczych uczniów w oparciu o ankiety przeprowadzanie rozmów (wywiadu) z uczniami lub rodzicami, nauczycielami przedmiotu, wychowawcami, pracownikami PPP na temat potrzeb doradczych uczniów. Analiza literatury przedmiotu pod kątem potrzeb doradczych uczniów. Konsultowanie potrzeb doradczych uczniów z rodzicami (lub Radą Rodziców) i Samorządem Szkolnym.	J. Szczepaniak R. Trandziuk Wychowawcy klas, pedagogzy – specjaliści szkolni w zakresie doradztwa zawodowego, Rada Rodziców. Samorząd	Październik Na bieżąco Na bieżąco	Prowadzone dotychczas w szkole działania z zakresu doradztwa zawodowego wykazały duże zainteresowanie uczniów tą dyscypliną. Po dokonaniu diagnozy zostaną zaproponowane uczniom formy zajęć cieszące się największym zainteresowaniem. Wnioski: - uczniowie potrzebują rzetelnych informacji i wsparcia w dokonywaniu wyborów dalszej ścieżki edukacyjnej - ważne są badania dotyczące samopoznania - dużym zainteresowaniem cieszą się warsztaty ale i spotkania indywidualne.
Udzielanie zainteresowanym uczniom informacji edukacyjnej i zawodowej podczas indywidualnych spotkań.	Konsultacje indywidualne z uczniami.	Wychowawcy klas - szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego.	Na bieżąco	
Udzielanie	Konsultacje indywidualne z	Wychowawcy klas -	Na bieżąco	

zainteresowanym rodzicom informacji edukacyjnej i zawodowej podczas indywidualnych spotkań.	rodzicami.	szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego		
Ustalanie potrzeb doradczych uczniów poprzez konsultacje z absolwentami szkoły.	Konsultacje indywidualne z absolwentami (nawiązanie kontaktu osobistego lub drogą telefoniczną, mailową), Ustalenie losów absolwentów – zapraszanie absolwentów, którzy odnieśli sukces życiowy, Przedstawienie losów wybranych absolwentów na stronie internetowej szkoły.	Wychowawcy klas - szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego. G. Raczyńska	Na bieżąco	

Obszar II. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Opis działania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji	Uwagi
Gromadzenie i prezentacja ciekawych materiałów i informacji o możliwościach edukacji i pracy w Polsce i innych krajach europejskich. Tworzenie biblioteczki z zakresu doradztwa zawodowego.	Poszukiwanie informacji oraz ich wizualizacja na gazetce szkolnej oraz w bibliotece szkolnej. Gromadzenie publikacji, scenariuszy zajęć lekcyjnych, testów badających predyspozycje zawodowe, materiałów dydaktycznych	Wychowawcy klas - szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego oraz nauczyciel biblioteki.	Na bieżąco	
Propagowanie wśród uczniów korzystania ze stron internetowych - tych wszystkich stron, które zawierają informacje edukacyjne i zawodowe przydatne uczniom i absolwentom Gimnazjum.	Korzystanie ze stron internetowych podczas z zajęć z technologii informacyjnej, kształtowanie umiejętności wyszukiwania przydatnych informacji w Internecie /np. rekrutacja do szkół ponadgimnazjalnych/	Nauczyciele technologii informacyjnej, Nauczyciel biblioteki.	Na bieżąco	

Udział szkolnych specjalistów w zakresie doradztwa zawodowego w szkoleniach i konferencjach.	Spotkania ze szkoleniowcami, doradcami z innych szkół, gminnym koordynatorem – konsultantem, przedstawicielami KOWEZiU.	Szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego.	Na bieżąco	
Organizacja Dni Doradztwa Zawodowego .	Spotkania uczniów klas III oraz ich rodziców z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych . Poznanie ofert edukacyjnych szkół.	Szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego oraz wychowawcy klas III.	Marzec Kwiecień	
Udział w konkursach i projektach z zakresu przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej.	Zachęcanie młodzieży, rozbudzanie aktywności w tym zakresie.	Wszyscy nauczyciele	Na bieżąco	
Upowszechnianie informacji doradczej prowadzonej przez szkołę	Zamieszczanie na stronie internetowej działań związanych z doradztwem.	Szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego – nauczyciel - bibliotekarz.	Na bieżąco	

Obszar III. Prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej

Opis działania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji	Uwagi
Prowadzenie warsztatów (z wykorzystaniem metod aktywizujących), zajęć zawodoznawczych dla uczniów.	Co najmniej: - dwa warsztaty w semestrze dla klas I i II - 3 warsztaty w semestrze dla klas III Dla uczniów klas I i II- prowadzenie zajęć warsztatowych poświęconych rozpoznaniu własnych predyspozycji zawodowych uczniów (cechy osobowości)	Wychowawcy klas - szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego -przy współpracy ze specjalistami z PPP.	Na bieżąco – zgodnie z planem pracy wychowawczej w poszczególnych klasach.	

	<p>analizie mocnych i słabych stron, umiejętnościom społecznym np. asertywności, komunikacji interpersonalnej itp.</p> <p>Dla uczniów klas III - prowadzenie zajęć warsztatowych poświęconych poznawaniu „świata zawodów”, zawodów przyszłości i zawodów schyłkowych, warunkom pracy w poszczególnych zawodach, lokalnemu rynkowi pracy itp. Przekazywanie informacji dotyczących rekrutacji i organizacji nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych.</p>			
Pozyskiwanie, gromadzenie oraz konstruowanie scenariuszy zajęć.	Umieszczanie materiałów w bibliotece i biblioteczce pedagoga szkolnego – w celu udostępniania ich nauczycielom - do wykorzystania podczas zajęć z młodzieżą.	Szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego – nauczyciel bibliotekarz.	Na bieżąco.	
Pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.	<p>Prowadzenie rozmów doradczych z uczniami i ich rodzicami – celem pomocy w planowaniu indywidualnych ścieżek kariery. Udzielanie grupowych porad rodzicom na temat planowania kształcenia i kariery zawodowej ich dzieci /w tym spotkania poświęcone zmianom w szkolnictwie ponadgimnazjalnym/</p> <p>Identyfikowanie uczniów wymagających specjalistycznej pomocy w zakresie doradztwa zawodowego.</p>	Szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego – Wychowawcy klas.	Na bieżąco.	
Udział w Targach Edukacyjnych.	Udostępnianie młodzieży informacji o Targach Edukacyjnych w Działdowie .	Szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego- wyznaczeni nauczyciele.	Na bieżąco	
Prowadzenie rozmów indywidualnych z uczniami.	Indywidualne konsultacje	Szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego.	Na bieżąco	

Obszar IV. Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej prowadzonej przez szkołę. Podejmowanie współpracy ze wszystkimi nauczycielami.

Opis działania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji	Uwagi
Koordynowanie przez doradców szkolnych działalności informacyjnej w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego na terenie szkoły.	<p>Systematyczne pozyskiwanie od nauczycieli przedmiotu i wychowawców klas informacji o planowanych działaniach w zakresie doradztwa.</p> <p>Przekazywanie informacji dotyczących przedsięwzięć podejmowanych przez szkołę w ramach doradztwa zawodowego do dyrektora szkoły.</p> <p>Współpraca z konsultantem w powiecie.</p> <p>Pomoc w realizacji szkoleń /spotkań na rzecz doradztwa zawodowego/. Organizowanie warsztatów i konferencji dla nauczycieli.</p>	Szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego.	<p>Na bieżąco</p> <p>1 raz w semestrze.</p>	
Włączanie wszystkich nauczycieli do realizacji zadań wynikających z WPDZ.	Realizacja zadań w ramach zajęć przedmiotowych /np. podczas zajęć z biologii nauczyciel mówi o zawodzie lekarza, leśnika/, itp.	Szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego	Na bieżąco.	
Systematyczne diagnozowanie potrzeb nauczycieli na informacje edukacyjno – zawodowe.	Rozmowy z nauczycielami w celu poznania potrzeb doradczych – ankietyzacja nauczycieli.	Szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego.	Początek roku szkolnego.	
Inicjowanie współpracy z zewnętrznymi instytucjami wspierającymi WPDZ	<p>Zgłaszanie zapotrzebowania na usługi doradcze realizowane przez instytucje zewnętrzne wspierające szkołę w celu poprowadzenia warsztatów, prelekcji, pogadanek dla uczniów, nauczycieli, rodziców.</p> <p>Współpraca z lokalnymi instytucjami.</p>	Dyrektor Szkoły, Koordynator, Szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego, PPP w Działdowie -	Na bieżąco	

		Filia w Lidzbarku, PUP w Działdowie, Filia w Lidzbarku, Mobilne Centrum Informacji Zawodowej w Olsztynie lub w Elblągu		
Przekazywanie informacji i materiałów do wykorzystania na zajęciach prowadzonych w ramach godzin wychowawczych	Przygotowanie zestawu ćwiczeń z zakresu doradztwa zawodowego dla nauczycieli do wykorzystania na zajęciach z uczniami.	Szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego.	Na bieżąco	
Cykliczne spotkania dyrektora szkoły z koordynatorem i zespołem do spraw WPDZ w celu planowania i koordynowania działań doradczych w szkole.	Spotkania dyrektora z koordynatorem zespołu w celu przekazywania informacji na temat przedsięwzięć podejmowanych przez szkołę w ramach doradztwa zawodowego.	Dyrektor szkoły, koordynator PWDZ	W terminach wyznaczonych przez dyrektora.	
Przedstawienie istoty doradztwa zawodowego i jego wpływu na przyszłość edukacyjno – zawodową uczniów.	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z zadaniami nauczycieli w ramach WPDZ. Włączenie nauczycieli poszczególnych przedmiotów do realizacji tych zadań.	Dyrektor szkoły, koordynator, szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego	Początek roku szkolnego	

Obszar V. Planowanie i koordynacja udzielania pomocy z obszaru doradztwa zawodowego uczniom objętym pomocą psychologiczno – pedagogiczną.

Opis działania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji	Uwagi
Diagnozowanie potrzeb doradczych uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	Przeprowadzanie rozmów z uczniami, rodzicami, nauczycielami przedmiotu, wychowawcami, pedagogiem szkolnym, pracownikami PPP, Analiza dokumentacji uczniów objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną. Opracowanie wytycznych do	Szkolni specjaliści w zakresie doradztwa zawodowego, wychowawcy klas, pedagog szkolny, zespół ds. organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej.	Na bieżąco	

	pracy w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną.			
Pomoc w planowaniu kariery zawodowej dla uczniów objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną.	Prowadzenie rozmów doradczych z uczniami i rodzicami, celem pomocy w planowaniu indywidualnych ścieżek kariery. W razie potrzeby - prowadzenie zajęć dotyczących samopoznania, oceny słabych i mocnych stron, kierowanie uczniów do specjalistów z zakresu doradztwa do instytucji wspierających szkołę w zakresie realizacji zadań z doradztwa edukacyjno – zawodowego.	Pedagog szkolny, szkolni doradcy zawodowi we współpracy z wychowawcami klas.	Na bieżąco	

Podpis dyrektora szkoły

**Podpis koordynatora PWDZ
oraz członków zespołu**